

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 212/2013-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. augusta 2013 v senáte zloženom z predsedu Jána Auxta a sudcov Ľubomíra Dobríka a Rudolfa Tkáčika v konaní o sťažnosti V. S., P., zastúpeného spoločnosťou O., s. r. o., B., v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. M. V., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 104/2004 v období po vydaní nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 323/09 z 15. decembra 2009 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo V. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 104/2004 v období po

vydaní nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 323/09 z 15. decembra 2009 porušené bolo.

2. V. S. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť V. S. trovy konania v sume 331,12 € (slovom tristotridsaťjeden eur a dvanásť centov) na účet spoločnosti O., s. r. o., B., v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. M. V., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 212/2013-11 zo 14. mája 2013 prijal na ďalšie konanie sťažnosť V. S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 104/2004 v období po vydaní nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 323/09 z 15. decembra 2009, ktorým ústavný súd už raz rozhodol, že sťažovateľom označené základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli postupom okresného súdu v uvedenom súdnom konaní porušené, a súčasne sťažovateľovi priznal aj finančné zadosťučinenie v sume 2 000 €.

Okresný súd vo vyjadrení sp. zn. Spr. 3473/13 zo 17. júna 2013 k sťažnosti uviedol prehľad týchto procesných úkonov vykonaných vo veci po vydaní nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 323/09 z 15. decembra 2009:

- «28. 01. 2010 - vytýčenie termínu pojednávania a predvolanie účastníkov konania
05. 03. 2010 - pojednávanie vo veci
26. 08. 2010 - výzva adresovaná znalkyni MUDr. B. na zodpovedanie otázok predložených odporcom na základe vypracovaného znaleckého posudku
29. 09. 2010 - zaslanie doplňujúceho znaleckého posudku účastníkom konania na vyjadrenie
19. 11. 2010 - vytýčenie termínu pojednávania a predvolanie účastníkov konania
22. 11. 2010 - uznesenie č. k. 10 C/104/2004-260 o priznaní znaleckej odmeny
07. 12. 2010 - pojednávanie vo veci
05. 01. 2011 - uznesenie č. k. 10 C/104/2004-284 o zamietnutí návrhu na prerušenie konania
17. 02. 2011 - vytýčenie termínu pojednávania a predvolanie účastníkov konania
18. 03. 2011 - pojednávanie vo veci
15. 04. 2011 - rozsudok č. k. 10 C/104/2004-304
10. 05. 2011 - výzva adresovaná navrhovateľovi na vyjadrenie sa k odvolaniu odporcu
13. 05. 2011 - výzva adresovaná odporcovi na vyjadrenie sa k odvolaniu navrhovateľa
02. 06. 2011 - výzva na vyjadrenie sa k doplneniu odvolania odporcu
03. 06. 2011 - predloženie veci Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o odvolaniach
01. 08. 2011 - poslanie podaní zo dňa 25. 07. 2011 a 22. 07. 2011 k spisu
14. 09. 2011 - poslanie podania zo dňa 15. 07. 2011 k spisu
06. 12. 2011 - vytýčenie termínu pojednávania a predvolanie účastníkov konania (KS BA)
23. 01. 2012 - pojednávanie vo veci (KS BA)
20. 02. 2012 - pojednávanie - vyhlásenie rozsudku č. k. 6 Co 34/2011 - 396 (KS BA)
21. 03. 2012 - vytýčenie termínu pojednávania a predvolanie účastníkov konania
24. 04. 2012 - pojednávanie vo veci

06. 08. 2012 - uznesenie č. k. 10 C/104/2004-411 o nariadení doplňujúceho znaleckého dokazovania znalkyňou MUDr. M. B.
28. 08. 2012 - telefonická konzultácia s ustanovenou znalkyňou ohľadne zadaných otázok
16. 10. 2012 - zaslanie doplňujúceho znaleckého posudku účastníkom konania na vyjadrenie
16. 11. 2012 - predĺženie lehoty odporcovi na vyjadrenie sa k znaleckému posudku
16. 11. 2012 - uznesenie č. k. 10 C/104/2004-450 o priznaní znaleckej odmeny
11. 12. 2012 - predĺženie lehoty odporcovi na vyjadrenie sa k znaleckému posudku
07. 02. 2013 - predloženie veci zákonnej sudkyňi na vytýčenie ďalšieho termínu pojednávania
28. 03. 2013 - vytýčenie termínu pojednávania vo veci
17. 05. 2013 - pojednávanie vo veci
20. 05. 2013 - predvolanie znalkyne MUDr. M. B. na pojednávanie dňa 11. 06. 2013 + zaslanie otázok, ktoré má na pojednávaní zodpovedať
11. 06. 2013 - pojednávanie vo veci.»

Rovnaké procesné úkony zistil aj ústavný súd z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a súdneho spisu.

Navyše zistil, že 11. júna 2013 bolo pojednávanie odročené z „dôvodu potreby doplnenia dokazovania“ na 17. september 2013.

Vo svojom vyjadrení okresný súd ďalej uviedol:

„Meritom sporu je mimoriadne zvýšenie bolestného a SSÚ, právne ide o priemerne náročný spor, ktorý je skôr skutkovo náročný, nakoľko právne posúdenie je závislé od znaleckého posúdenia zdravotného stavu navrhovateľa, pričom sa vykonávalo dôkladne znalecké posúdenie tejto otázky znaleckým posudkom a následne ešte jeho doplnením, na základe čoho napokon súd prvého stupňa vydal dňa 15. 04. 2011 vo veci rozsudok. Rozsudok tunajšieho súdu bol zrušený Krajským súdom v Bratislave, ktorý súdu uložil dopracovať znalecké dokazovanie. Z uvedeného dôvodu bol po vrátení veci... spracovaný

druhý doplnok znaleckého posudku. Predmetom ďalšieho konania je výsluch znalkyne k tomuto posudku...

V priebehu konania navrhol odporca podaním zo dňa 07. 12. 2010 prerušiť konanie do právoplatného skončenia konania Sociálnej poisťovne o posúdení nároku navrhovateľa na priznanie náhrady za bolestné a SSÚ v základnej výške bodového ohodnotenia, pričom súd tento návrh uznesením č. k. 10 C 104/2004-284 zo dňa 05. 01. 2011 zamietol...

Mám za to, že súd vo veci postupuje priebežne...

Na základe žiadosti odporcu súd predĺžil tomuto dňa 11. 12. 2012 (č. l. 453) lehotu na vyjadrenie sa k znaleckému posudku, ktorý mu bol pôvodne zaslaný dňa 19. 10. 2012 a to z dôvodu, že bolo potrebné zistiť, či odporca žiada výsluch znalca, resp. namieta skutočnosti, ktoré by odôvodňovali jeho výsluch a aby prípadné námietky mohli byť v rámci rýchlosti konania a hospodárnosti konania znalkyni vopred v rámci prípravy na výsluch zaslané. Odporca uvedenú lehotu nedodrжал, a preto súd po predložení veci sudkyňi v marci 2013. stanovil termín pojednávania.

V prípade, že Ústavný súd... dospeje k tomu, že bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, aby bolo vzaté do úvahy, že zákonná sudkyňa subjektívnym konaním nezavinila vznik prietahov v konaní.

S poukazom na uvedené objektívne dôvody, za ktorých došlo k prietahu v konaní žiadam Ústavný súd..., aby uvedené skutočnosti pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia vzal do úvahy a nepriznal mu finančné zadosťučinenie v plnej výške.

Konečné rozhodnutie ponechávam na zváženie Ústavnému súdu..."

Právna zástupkyňa sťažovateľa sa k stanovisku okresného súdu nevyjadrila.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 104/2004 v období od vydania nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 323/09 z 15. decembra 2009 dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: (1) zložitosť veci, (2) správanie účastníkov konania a (3) postup okresného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa. Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť a povahu veci, ústavný súd sa stotožnil s názorom ústavného súdu vysloveným v náleze sp. zn. II. ÚS 323/09 z 15. decembra 2009, a týmto kritériom sa preto už nezaoberal.

2. Správanie sťažovateľa ako účastníka súdneho konania ani po vydaní nálezu sp. zn. II. ÚS 323/09 z 15. decembra neprispelo k predĺženiu konania v predmetnej veci.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnom konaní. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že po náleze ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 323/09 z 15. decembra 2009 okresný súd síce vypočul právneho zástupcu

sťažovateľa na pojednávani, ktoré sa konalo už 5. marca 2010 (toto pojednávanie odročil „z dôvodu potreby znaleckého dokazovania na neurčito“), ale v ďalšom období jednotlivé procesné úkony vykonával okresný súd so značným časovým odstupom, čím sa spor zbytočne predlžoval. Svedčí o tom napr. to, že taký jednoduchý úkon, ako je zaslanie spisu znalkyni, urobil okresný súd až 25. augusta 2008, teda po takmer 6 mesiacoch od konania tohto pojednávania.

Okrem toho jeho činnosť bola aj neefektívna a spočívala v tom, že hoci nariadil v ďalšom priebehu niekoľko pojednávani a už 15. apríla 2011 vyhlásil rozsudok, rozhodnutie okresného súdu bolo v napadnutej časti zrušené Krajským súdom v Bratislave 20. februára 2012 z dôvodu, že nedostatočne zistil skutkový stav a vec nesprávne právne posúdil.

Po vrátení spisu z odvolacieho súdu okresný súd pojednávanie 11. júna 2013 „z dôvodu potreby doplnenia dokazovania“ odročil na 17. september 2013. Z uvedeného vyplýva, že činnosť okresného súdu ani po náleze ústavného súdu nesmerovala k odstráneniu stavu právnej istoty sťažovateľa a dosiaľ nie je konanie trvajúce od roku 2004 právoplatne skončené, preto ústavný súd neakceptoval vyjadrenie okresného súdu, že „súd vo veci konal priebežne“.

Ústavný súd preto aj vzhľadom na povahu veci rozhodol, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 10 C 104/2004 v období po vydaní nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 323/09 z 15. decembra 2009 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu) a celková dĺžka konania je neakceptovateľná a nezlučiteľná so záväzkami vyplývajúcimi z ústavy a medzinárodného dohovoru, ako to vyžaduje čl. 48 ods. 2 ústavy, a požiadavkou „primeranej lehoty“, ako to vyžaduje čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

Aj napriek zisteniu ústavného súdu, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom, neprikázal mu, aby vo veci sp. zn. 10 C 104/2004 konal bez zbytočných

prieťahov, vzhľadom na to, že táto povinnosť mu už bola uložená nálezom sp. zn. II. ÚS 323/09 z 15. decembra 2009 (m. m. II.ÚS 96/06, IV. ÚS 45/07, IV. ÚS 99/07).

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie (podobne § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

V dôsledku zistených skutočností ústavný súd považoval za potrebné rozhodnúť aj o priznaní finančného zadost'učinenia. Pri jeho priznaní ústavný súd vychádzal z princípov spravodlivosti a z potreby završenia ochrany základných práv. Sťažovateľ musí za daných okolností pociťovať určitú beznádej vo svojej citlivej a existenčnej veci, ak okresný súd napriek tomu, že o porušení jeho práv v konaní pred ním už rozhodol ústavný súd v decembri 2009, vo veci ešte právoplatne nerozhodol.

Podľa názoru ústavného súdu nemožno pripustiť, aby sa takým spôsobom, aký bol zistený v tejto veci, nerešpektovali a porušovali základné práva účastníkov konania pred všeobecným súdom. Takýto prístup všeobecných súdov k rozhodnutiam ústavného súdu a k odstraňovaniu príčin vedúcich k záverom o porušovaní základných práv účastníkov ohrozuje dôveru občanov k princípom právneho štátu (obdobne III. ÚS 158/07, III. ÚS 55/2013).

Sťažovateľ žiadal priznať finančné zadost'učinenie v sume 8 000 €, čo odôvodnil dôvodmi uvedenými na strane 3 a 4 vo svojej sťažnosti.

Ústavný súd v okolnostiach posudzovaného prípadu berúc do úvahy aj predchádzajúce rozhodnutie ústavného súdu (priznal sťažovateľovi 2 000 €) a celkovú dĺžku konania, ktorá je z ústavného hľadiska neakceptovateľná, považuje za primerané priznať sťažovateľovi opätovne sumu 2 000 € (bod 2 výroku nálezu).

Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov právneho zastúpenia sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom

spoločnosťou O., s. r. o., B., v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. M. V. Sťažovateľ si uplatnil trovy konania v sume 331,12 €.

Ústavný súd zistil, že uplatnená suma trov konania je totožná so sumou vypočítanou ústavným súdom podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Ústavný súd preto priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania v požadovanej sume (bod 3 výroku nálezu).

Úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. augusta 2013